

Olsztyn, 11 lutego 2025r.

PS-VI.431.1.30.2024.ICH

Szanowna Pani
Bożena Mrozowska
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2
w Olsztynie
ul. Kościuszki 32/6
10-504 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr WK-I.0030.687.2024 z dnia 28 listopada 2024 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

1. Izabela Chowańska – główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Marzena Przybylska – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Olsztynie, ul. Kościuszki 32/6. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 6 grudnia 2024 r. i zakończono w dniu 11 grudnia 2024 r. Przedmiotem kontroli było planowanie i realizacja pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 177 ze zm.) - zwanej dalej ustawą wrispz,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem,
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2023 poz. 2809).

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- 1) Placówka/POW nr 2/Jednostka - co oznacza: Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą Nr 2 w Olsztynie, ul. Kościuszki 32/6,
- 2) Centrum – co oznacza: Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie, obsługująca Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze nr 2, nr 3, nr 4 i nr 5 w Olsztynie,
- 3) Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie oraz Dyrektora Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Olsztynie - panią Bożenę Mrozowską,
- 4) Statut – co oznacza: *Statut Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Olsztynie*,

- 5) Regulamin/Regulamin Organizacyjny – co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Olsztynie*,
- 6) Wykaz kadry - co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę;
- 7) Wykaz dzieci - co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę;
- 8) Rejestr - co oznacza: Rejestr Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym;
- 9) diagnoza/diagnoza psychofizyczna - co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia;
- 10) plan/ plan pomocy - co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy w.r.p. oraz § 15 rozporządzenia;
- 11) karta - co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia;
- 12) zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135-137 ustawy w.r.p.;
- 13) ocena/okresowa ocena - co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy w.r.p.;
- 14) IPU - co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ust. 4 ustawy w.r.p.,
- 15) mow – co oznacza: młodzieżowy ośrodek wychowawczy,
- 16) mos – co oznacza: młodzieżowy ośrodek socjoterapeutyczny.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2023 r. do dnia jej zakończenia, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających wpływ na działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą. Przeprowadzono ją w obecności pani Bożeny Mrozowskiej – Dyrektora POW nr 2. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora, indywidualne rozmowy przeprowadzone z dziećmi oraz na podstawie oględzin pomieszczeń Placówki.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez kontrolowaną Jednostkę.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z uchybieniem i nieprawidłowościami**.

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Miasto Olsztyn. Dysponuje łącznie 9 miejscami dla wychowanków. W badanym okresie działała w oparciu o:

- *Statut Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Olsztynie*, przyjęty Uchwałą nr LII/842/2014 Rady Miasta Olsztyna z dnia 30 kwietnia 2014 r. /**akta kontroli str. 1-3/**,
- *Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Olsztynie*, ul. Kościuszki 32/6, zaktualizowany Zarządzeniem Nr 5/2021 Dyrektora Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie z dnia 29 lipca 2021 r. /**akta kontroli str. 4-28/**.

Ustalono, iż w badanym okresie praca opiekuńczo-wychowawcza w POW, realizowana była m.in. w oparciu o:

- Zarządzenia Dyrektora Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie: nr 2/2017 z dnia 27 lutego 2017 r. oraz nr 1/2024 z dnia 8 stycznia 2024 r. w sprawie wprowadzenia „Regulaminu przyznawania kieszonkowego” /akta kontroli str. 29-44/;
- Zarządzenia Nr 5/2024 Dyrektora Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie z dnia 9.08.2024 r. w sprawie Standardów Ochrony Dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych obsługiwanych przez Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie /akta kontroli str. 45-58/.

Kontrolujący nie wnieśli uwag do treści ww. dokumentów organizacyjnych kontrolowanej Jednostki.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Ustalono, iż w okresie podlegającym kontroli, Jednostką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu zarządzał również czterema innymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, obsługiwanych przez Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie.

Zgodnie z wykazem przedłożonym kontrolującym /akta kontroli str. 59-64/, w okresie objętym kontrolą, na stanowiskach pracowników pedagogicznych zatrudnionych było łącznie 15 osób, w tym:

- pedagog – łącznie 2 osoby w wymiarze 1 i ½ etatu (jedna zatrudniona jednocześnie w wymiarze ½ etatu jako zastępca dyrektora, druga zatrudniona w pełnym wymiarze od 14.10.2024 r.),
- psycholog – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- specjalista pracy socjalnej – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- starszy wychowawca-koordynator – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- starszy wychowawca – 4 osoby w wymiarze 2 etatów (2 osoby na ½ etatu, w tym 1 do 31.12.2023 r.),
- wychowawca – 3 osoby w wymiarze 3 etatów (w tym 1 osoba do 31.07.2023 r.)
- młodszy wychowawca - 2 osoby w wymiarze 2 etatów (w tym 1 osoba do 31.03.2023r.)

Nadmienić należy, iż specjaliści (pedagog, psycholog i pracownik socjalny), w ramach wskazanych etatów, świadczyli pracę jednocześnie dla pozostałych placówek, obsługiwanych przez Centrum.

Z uwagi na fakt, iż podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w POW nr 2 w dniach 16-17 listopada 2021 r. weryfikowano dokumentację osobową Dyrektora, pedagoga/zastępcy dyrektora, starszego wychowawcy-koordynatora, 3 starszych wychowawców oraz 2 młodszych wychowawców (poz. nr 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 i 15 w Wykazie kadry), odstąpiono od jej ponownego sprawdzania.

Ustalono wówczas, że Dyrektor spełniał wymogi kwalifikacyjne przewidziane dla osób kierujących placówką opiekuńczo-wychowawczą, określone w art. 97 ust. 3 pkt 1-5 ustawy wrispz. Także pozostałe osoby, o których mowa powyżej, posiadały kwalifikacje, przypisane poszczególnym stanowiskom w placówce opiekuńczo-wychowawczej, o których mowa w art. 98 ust. 1 oraz 3 pkt 1-3 ustawy wrispz. Kontrolującym przedłożono aktualne zaświadczenia lekarskie, potwierdzające, że Dyrektor oraz pozostali pracownicy pedagogiczni są zdolni do wykonywania pracy na poszczególnych stanowiskach, odpowiednio do art. 97 ust. 3 pkt 6 i art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy wrispz.

Analizie poddano dokumentację osobową pedagoga, specjalisty pracy socjalnej oraz 4 młodszych wychowawców (poz. nr 6-9 i 11 w Wykazie kadry) i stwierdzono, że osoby te posiadają odpowiednie wykształcenie, określone w art. 98 ust. 1 ustawy wrispz. W aktach osobowych każdej z tych osób znajdowały się oświadczenia, potwierdzające spełnianie wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wrispz. Wszyscy pracownicy wymienieni w Wykazie kadry posiadali także, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 powyższego aktu prawnego, aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, że są zdolni do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami zarówno Dyrektor (o czym mowa w art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wrispz), jak i osoby pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej (art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispz), mogą pełnić swe funkcje pod warunkiem, iż nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

W myśl art. 7b ust. 2 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do Dyrektora oraz pracowników Placówki sprawdza i potwierdza **pracodawca**. Wskazać należy również, że stosownie do przepisów 7b ust. 1 ustawy wrispz i art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. 2023 poz. 1304) pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed zatrudnieniem. Natomiast w odniesieniu do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wrispz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023 r. **do 31 lipca 2023 r.**, o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2140).

Kontrolującym przedłożono wydruki, potwierdzające, że wszyscy pracownicy pedagogiczni, za wyjątkiem Dyrektora (zatrudnionego w Jednostce od 16 lipca 2012 r.), zostali zweryfikowani przez swojego pracodawcę w Rejestrze, w terminie określonym w przepisach.

Na podstawie analizy wydruków z Rejestru ustalono, że w przypadku Dyrektora, weryfikacji niefigurowania w tymże Rejestrze w dniu 10 października 2022 roku dokonał samodzielnie, a następnie został zweryfikowany przez Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie w dniu 22 sierpnia 2024 r. Stwierdzono, że w nim nie figuruje **/akta kontroli str. 65-66/**.

Dyrektor w wyjaśnieniach przyjętych do protokołu wskazał, że: „*Po ustaleniu, że w moich aktach osobowych istnieje jedynie dokument potwierdzający, iż nie figuruję w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, którego dokonałam sama, zobowiązałam pracownika – kadrową - do dokonania tej weryfikacji w Rejestrze. Wydruk z Rejestru stanowi potwierdzenie, że w nim nie figuruję. Z posiadanych przeze mnie informacji wynika, że nie zostałam zweryfikowana przez pracodawcę*” **/akta kontroli str. 67/**.

Zgodnie z zapisami § 7 ust. 3 Regulaminu Organizacyjnego Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie oraz § 6 ust. 1 Statutu Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie **/akta kontroli str. 255-262/**, Dyrektora zwalnia i zatrudnia Prezydent Olsztyna, co jest zgodne z art. 30 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Biorąc pod uwagę fakt, iż zgodnie z art. 7 pkt 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 o pracownikach samorządowych, czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec kierowników samorządowych jednostek organizacyjnych wykonuje prezydent, zatem to

Prezydent Olsztyna, w myśl regulacji zawartej w art. 7b ust. 2 ustawy wrispz - posiada delegację do złożenia zapytania w powyższym zakresie w stosunku do Dyrektora Placówki. Uznać zatem należy, że to Prezydent Olsztyna winien był w terminie do 31 lipca 2023 r. dokonać sprawdzenia i potwierdzenia, że jego dane nie figurują w bazie danych Rejestru.

W toku kontroli, zespół inspektorów skierował do Prezydenta Olsztyna, za pośrednictwem Dyrektora Placówki, zapytanie o przyczynę niezwyfikowania Dyrektora Placówki w Rejestrze przez pracodawcę w określonym przepisami prawa terminie **/akta kontroli str. 68/**.

Z udzielonej informacji wynika, że „(...) czynności związane z rejestracją Urzędu Miasta Olsztyna w systemie RSPnTS zostały podjęte 03.07.2024 r., jednak konto użytkownika nadal nie jest aktywne i nie mamy możliwości aktywnie z niego korzystać. (...) Jednocześnie informuję, że w 2023 roku na podstawie znowelizowanych 1 lutego 2023 r. przepisów ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dyrektorzy jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (tj. organizator pieczy zastępczej, oraz dyrektorzy placówek wsparcia dziennego, placówek opiekuńczo-wychowawczych) otrzymali dyspozycję z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Olsztyna aby w RSPTS dokonać weryfikacji osób nie tylko nowo działających w obszarze pieczy zastępczej, lecz także osób zatrudnionych lub pełniących określoną funkcję przed 1 lutego 2023 r. Weryfikację pracowników placówek oraz dyrektora jednostki zlecono przeprowadzić dyrektorom jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – posiłkowano się wówczas komentarzem opublikowanym w systemie LEX do art. 7b ustawy wrispz, że weryfikację pracowników przeprowadza sam dyrektor jednostki bez upoważnienia **/akta kontroli str. 69/**. W odpowiedzi wskazano jednocześnie, iż Dyrektor zostanie zweryfikowany w Rejestrze po uzyskaniu dostępu do jego konta.

Przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów. Wskutek przedmiotowej nieprawidłowości Prezydent Olsztyna nie posiadał pewności, czy osoba która sprawowała funkcję dyrektora POW nr 2 nie figuruje w bazie danych Rejestru.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, kto dopuszcza do pracy lub innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, osobę bez uzyskania informacji, o której mowa w art. 21 ust. 1 powyższej ustawy, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

3. Dane dotyczące wychowanków

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia, Placówka prowadziła ewidencję dzieci zawierającą wymagane przepisami prawa informacje. Z jej analizy, a także z Wykazu dzieci (stanowiącego wyciąg z ww. ewidencji) wynika, iż w okresie objętym kontrolą w POW nr 2 umieszczonych było łącznie 16 wychowanków. Na dzień kontroli w POW nr 2 na mocy orzeczenia sądu, umieszczonych było 9 wychowanków **/akta kontroli str. 70-72/**. W okresie objętym kontrolą 3 dzieci umieszczono dodatkowo na podstawie zezwolenia wojewody, o którym mowa w art. 95 ust 3a ustawy wrispz. Decyzją PS-VI.9421.1.9.2024 z dnia 8 kwietnia 2024 r. zezwolono na przyjęcie trojga rodzeństwa, w tym jednego dziecka poniżej 10 roku życia. Zgodnie z przepisami art. 95 ust. 1 ustawy wrispz, w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego,

interwencyjnego lub specjalistycznego są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Ponadto, zgodnie z art. 95 ust. 2 powyższej ustawy, umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia jest możliwe także w przypadku, kiedy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

Nadmienić należy, iż w czasie przeprowadzania czynności kontrolnych dzieci przyjęte dodatkowo na podstawie zezwolenia wojewody przebywały już w Placówce w ramach dopuszczalnego limitu miejsc.

Stwierdzono, iż na dzień kontroli 2 wychowanków przebywało poza Placówką (1 w Zespole Placówek Resocjalizacyjno-Socjoterapeutycznych i 1 w Salezjańskim Ośrodku Wychowawczym), zatem faktycznie w kontrolowanej Jednostce przebywało 7 wychowanków.

Jak wynika z Wykazu dzieci oraz przedłożonych informacji, w badanym okresie:

- 9 dzieci posiadało opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- 14 wychowanków uczęszczało na zajęcia z psychologiem w Placówce, w tym 8 także poza Placówką
- 8 wychowanków uczęszczało na zajęcia z pedagogiem w Placówce, w tym 3 również poza Placówką
- 5 dzieci uczęszczało na terapię poza Placówką.

Ustalono, że żadna rodzina biologiczna dzieci, które były umieszczone w Placówce, nie była objęta w badanym okresie wsparciem asystenta rodziny.

Z analizy wykazu wynika także, iż w badanym okresie Placówkę opuściło 6 wychowanków:

- 4 się usamodzielniało,
- 1 wrócił do rodziny biologicznej,
- 2 zostało przeniesionych do innej placówki.

Zgodnie z art. 108 ust. 1 ustawy w sprawie na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej lub na wniosek wychowawcy, za zgodą dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, po zasięgnięciu opinii powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia średnich miesięcznych wydatków, przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, starosta powiatu, który skierował dziecko do placówki opiekuńczo-wychowawczej, może przenieść dziecko do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej tego samego typu.

Na podstawie informacji Dyrektora ustalono, iż 2 wychowanków (poz. 13 i 14 w Wykazie dzieci) w badanym okresie zostało przeniesionych z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Olsztynie do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 5 w Olsztynie.

Poproszona o przedstawienie procedury przeniesienia 2 wychowanków (braci) do innej placówki, Dyrektor kontrolowanej Jednostki wyjaśniła, iż ...[tu imiona i nazwisko wychowanków] *postanowieniem Sądu Rejonowego w Olsztynie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 10.09.2021 roku zostali umieszczeni w POW nr 2 ul. Kościuszki 32/6 w Olsztynie w dniu 17.01.2022 – skierowanie* [tu wskazano numer i datę]. *W związku z występującymi problemami wychowawczymi* [tu imię i nazwisko wychowanka pod poz. 13 w Wykazie] *postanowieniem Sądu z dnia 01.02.2023 został umieszczony w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w [...]* *gdzie przebywa aktualnie, z wyłączeniem okresów urlopowania do naszej placówki. Młodszy brat* [tu imię wychowanka poz. 14 w Wykazie] *nadal przebywał w POW nr 2. W związku z występującymi problemami wychowawczymi, wychowawca prowadzący proces opiekuńczo-*

wychowawczy poprosił o zwołanie posiedzenia Zespołu ds. aktualnej sytuacji dziecka, które odbyło się w dniu 16.09.2024 r. Decyzja Zespołu dot. przeniesienia [tu imię wychowanka pod poz. 14 w Wykazie] na wolne miejsce do placówki nr 5, ul. Mickiewicza 16/8 zapadła jednogłośnie. [tu imię wychowanka pod poz. 14 w Wykazie] został umieszczony w POW nr 5 w dniu 19.09.2024 zgodnie ze skierowaniem [tu wskazano numer i datę], gdzie obecnie przebywa. Od chwili przeniesienia zachowanie chłopca uległo poprawie i na chwilę obecną wychowawcy nie zgłaszają żadnych uwag. Wniosek z posiedzenia Zespołu wraz z uzasadnieniem został przesłany do Sądu. Na posiedzeniu Zespołu podjęto również decyzję o przeniesieniu brata [tu imię i nazwisko wychowanka pod poz. 13 w Wykazie] do POW nr 5 niezwłocznie po uzyskaniu wolnego miejsca, co też nastąpiło zgodnie ze skierowaniem [tu wskazano numer i datę]. Po zakończeniu procedury przeniesienia pismem z dnia 22.11.2024 r. poinformowano Sąd, Szkołę i MOPS. /akta kontroli str. 73/. Dyrektor kontrolowanej Jednostki przedstawiła kontrolującym kopie dokumentacji potwierdzających powyższe. Mając na względzie fakt, iż dzieci, o których mowa powyżej, pochodzą z terenu miasta Olsztyn, właściwego dla miejsca funkcjonowania Placówki, oraz fakt, iż powiat odpowiedzialny za ponoszenie średnich miesięcznych wydatków, przeznaczonych na utrzymanie dzieci w Placówce (Miasto Olsztyn) wydał odpowiednie skierowania do Placówki, kontrolujący uznali wyjaśnienia Dyrektora w powyższej sprawie. Ponadto żadne dziecko nie zostało adoptowane.

1. Planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych i sposób ich realizacji

a) planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w Placówce

Ustalono, iż praca opiekuńczo-wychowawcza w Jednostce planowana była na każdy miesiąc w roku, w dokumentach pn. *Plan zajęć na miesiąc... 2023 lub 2024 r. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Olsztynie ul. Kościuszki 32/6*. Wyszczególniono w nich zajęcia planowane na każdy dzień danego miesiąca, wskazano osobę odpowiedzialną za realizację planu w danym dniu oraz uwagi o realizacji i przebiegu realizacji zajęć. Przykładowe plany na miesiąc maj 2023 r. oraz październik i grudzień 2024 roku stanowią **akta kontroli str. 74-102**.

Ustalono, iż w kontrolowanej Jednostce dla każdego dziecka prowadzi się:

- plan pomocy dziecku,
- kartę pobytu dziecka,
- kartę udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, z opisem ich przebiegu, o ile dziecko tego wymaga

Ponadto, Placówka prowadzi dokumentację dotyczącą pobytu wychowanków, tj.:

- karty wyposażenia wychowanków/karty odzieżowe,
- zeszyty spostrzeżeń wychowawców,
- dzienniki zajęć grupy,
- dziennik zajęć wychowawczych/dziennik raportów

oraz gromadzi dokumentację osobistą wychowanka, która obejmuje:

- skierowanie,
- odpis aktu urodzenia,
- orzeczenie/postanowienie sądu,
- dokumenty meldunkowe,
- korespondencję w sprawach wychowanka,
- dokumenty szkolne,

- orzeczenia lub opinie kwalifikacyjne,
- wnioski i wskazania do opieki nad dzieckiem.

Analiza dokumentacji, o której mowa powyżej, wykazała, iż odzwierciedla ona realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych w Placówce i jest ona zgodna z zapisami Regulaminu - § 25 **/akta kontroli str. 24-26/**.

b) planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych analizie poddano dokumentację 4 dzieci, przebywających w Placówce w dacie kontroli (poz. 3, 7, 8 i 9 z Wykazu dzieci).

▪ sporządzanie diagnozy psychofizycznej

Zgodnie z zapisami § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną dziecka.

Wszyscy wychowankowie, których dokumentację poddano analizie posiadali diagnozę, o której mowa w § 14 rozporządzenia. Dokumenty te, w przypadkach tego wymagających były aktualizowane. Diagnozy i ich aktualizacje poddane analizie, zawierały obszerne informacje na temat sytuacji dziecka i jego rodziny oraz elementy, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia. Jednakże nie zawierały wskazań dotyczących przygotowania dziecka do usamodzielnienia, pracy z rodziną dziecka, obszaru dotyczącego pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka **/akta kontroli str. 103-125/**. Uwzględnienie wszystkich ww. wskazań, w tym do pracy z rodziną, jest tym bardziej zasadne, że we wszystkich analizowanych przypadkach kontakt z dalszą czy bliższą rodziną był przez dzieci utrzymywany, a w przypadku wychowanki z Wykazu spod poz. 3 jako cel główny obrano powrót dziecka do rodziny. Ponadto biorąc pod uwagę wiek wychowanków, których dokumentację poddano analizie (pod poz. 9 w Wykazie w chwili umieszczenia w Placówce 12 lat, obecnie 17 lat) wskazania dotyczące przygotowania się do samodzielnego życia adekwatne do wieku wychowanka powinny być jednymi z ważniejszych (pomimo obrania celu głównego – powrót do rodziny). Zgodnie z § 15 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia, na podstawie diagnozy sporządzany jest plan pomocy dziecku. Należy zauważyć, iż niewłaściwie sporządzona/niekompletna diagnoza, ma istotny wpływ na opracowany plan pomocy dziecku, gdyż biorąc po uwagę wskazania opisane w diagnozie, można niewłaściwie zaplanować kolejne etapy pracy z dzieckiem, nieadekwatne do jego aktualnej sytuacji, a tym samym nieodpowiednio ukierunkować proces wychowawczy. W związku z powyższym, kontrolujący zwrócili szczególną uwagę, aby sporządzając diagnozę psychofizyczną lub jej aktualizację, uwzględniać indywidualną sytuację każdego dziecka, w tym jego wiek oraz wszystkie jej elementy wskazane w obowiązujących przepisach tj. § 14 rozporządzenia. Ze złożonych w tej sprawie wyjaśnień stanowiących **akta kontroli str. 126-127** wynika, że (...) *sporządzane diagnozy nie uwzględniały informacji we wszystkich punktach § 14 pkt 3 i 4 wymienionego wyżej rozporządzenia, jednakże treść tych diagnoz dostosowana była do indywidualnej sytuacji każdego dziecka, czyli np. nie wpisywano informacji, jeżeli nie było realnej szansy na umieszczenie dziecka w takiej formie pieczy. Jednocześnie informuję, że niezwłocznie druk diagnozy jak również jej treść zostanie dostosowany do wymagań § 14 pkt 1-4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej wyczerpując w pełni wymieniony zapis.* Zespół inspektorów omówił konieczność

zawierania wskazań do dalszej pracy również w aktualizacjach diagnoz oraz przypomnień, że ustawodawca nie pozostawił możliwości sporządzania diagnozy w sposób dowolny, natomiast określił jakie elementy powinna zawierać. Przyczyną powstania powyższego uchybienia mogła być niewłaściwa interpretacja przepisów oraz przyjęta niewłaściwa organizacja pracy w Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie. Powyższe skutkowało brakiem istotnych danych w treści dokumentów istotnych do uwzględnienia podczas planowania pracy z dzieckiem.

▪ **opracowanie planu pomocy dziecku i jego realizacja**

Praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej winna być prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, do czego obligują przepisy art. 100 ust. 1 ustawy w.r.p. Stosownie do zapisów § 15 ust. 1 i 4 rozporządzenia plan powinien być opracowany na podstawie diagnozy oraz dokumentacji dotyczącej dziecka (o której mowa w § 8 rozporządzenia).

Ustalono, że każde dziecko, którego dokumentację analizowano, posiadało plan pomocy aktualizowany co pół roku. W wyniku analizy dokumentacji wychowanków, znajdujących się pod poz. nr 3, 7, 8 i 9 w Wykazie dzieci stwierdzono, że plany pomocy dziecku opracowywano także na podstawie dokumentacji dotyczącej dziecka, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia. W dokumentacji wychowanków znajdowały się bowiem m.in.:

- odpisy aktów urodzenia dzieci,
- orzeczenia sądu o umieszczeniu dziecka w placówce,
- dokumentacja o stanie zdrowia dziecka, w tym karty szczepień,
- dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne,
- opinie z poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- informacje o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach.

Zgodnie z obowiązującymi zapisami § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia, w planie pomocy winno się określać cele i działania długoterminowe i krótkoterminowe, z uwzględnieniem w szczególności wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Ponadto przepisy § 15 ust. 3 pkt 2 powyższego aktu prawnego stanowią, że w planie pomocy dziecku wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniający powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie do usamodzielnienia.

Stwierdzono, że sporządzane dla wychowanków plany pomocy dziecku uwzględniały cel główny pracy z dzieckiem, tj. powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie dziecka do przysposobienia – zgodnie z zapisem § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia. Ponadto zawierały:

- cele długoterminowe, uwzględniające działania długoterminowe, wskazanie osób realizujących dane działanie, terminy i uwagi o realizacji - w sferze szkolnej, opiekuńczej, rozwojowej, rodzinnej, emocjonalnej, społecznej, i zdrowotnej,
oraz
- cele krótkoterminowe (składające się na realizację celu długoterminowego) i działania krótkoterminowe, wskazanie osób realizujących dane działanie, terminy i uwagi o realizacji – w sferze sytuacji prawnej i rodzinnej dziecka, utrzymania kontaktów z rodzicami i dalszą rodziną, edukacji i funkcjonowania w szkole, funkcjonowania społecznego w placówce i poza

nią, potrzeb emocjonalnych i opiekuńczych, potrzeb intelektualnych i rozwoju zainteresowań, zdrowia i rozwoju fizycznego, umiejętności samoobsługowych i przygotowania do samodzielności, potrzeb opiekuńczych, ubraniowych, zdrowotnych i wyposażenia **/akta kontroli str. 129-175/**.

Zgodnie z § 15 ust. 3 rozporządzenia w planie pomocy dziecku określa się cele i działania z uwzględnieniem m.in. wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania do usamodzielnienia. Analiza planów wychowanki z Wykazu dzieci spod poz. 9, która 8 czerwca 2024 r. ukończyła 17 lat wykazała, iż przed osiągnięciem pełnoletności wychowawca uwzględnił działania mające na celu przygotowanie jej do usamodzielnienia. W kontrolowanej Jednostce sporządzano także *Sprawozdania z realizacji Planu Pomocy Dziecku za okres* i obejmujący pół roku obowiązywania planu **/akta kontroli str. 139, 140, 141, 142, 153, 164, 165/**. Poddane analizie plany uwzględniały daty ich sporządzenia oraz podpisy dziecka, wychowawcy, psychologa, pedagoga oraz Dyrektora kontrolowanej Jednostki.

Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy o wripz, praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną. Z uwagi na fakt, iż z żadną z rodzin wychowanków Placówki nie współpracował asystent rodziny, plany pomocy dziecku winny być realizowane z pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej właściwych ze względu na miejsce zamieszkania rodziny dziecka. Poddane analizie plany pomocy dziecku nie potwierdzały realizacji powyższego zapisu, a sama konstrukcja planu nie zawierała miejsca na adnotację o współuczestnictwie ośrodka pomocy społecznej w jego tworzeniu. Dyrektor kontrolowanej Jednostki poproszona o udzielenie informacji w zakresie realizacji zapisów art. 100 ust. 1 ustawy o wripz wyjaśniła, iż *...w okresie kontroli rodziny biologiczne dzieci przebywających w POW nr 2 nie są objęte pomocą asystenta (nie były objęte pomocą asystenta w okresie poprzedzającym umieszczenie dziecka/ci w placówce). W przypadku kiedy rodzina posiada asystenta rodziny, osoba ta jest zapraszana na posiedzenie Zespołu ds. okresowej oceny i jest zapoznawana z planem pomocy dziecku, co potwierdza własnoręcznym podpisem na planie. W przypadku pracownika z PPS, wysyłamy zaproszenia na Zespół, jednakże z uwagi na fakt, że rodziny umieszczone w POW nr 2 dzieci nie korzystają z pomocy pracownika PPS, nie współpracują z pracownikiem socjalnym, nie wymagaliśmy zapoznania się z planem pomocy dziecku i złożeniem podpisu na planie. Jednocześnie oświadczam, że w przypadku braku asystenta lub pracownika socjalnego z PPS nie zapoznawaliśmy z Planem i nie pobieraliśmy podpisu od podmiotu organizującego pracę z rodziną. Jednocześnie w wyjaśnieniu stanowiącym akta kontroli str. 176-177, Dyrektor kontrolowanej Jednostki zobowiązała się do realizacji art. 100 ust 1 ustawy o wripz jako zalecenia na bieżąco.*

Stwierdzona nieprawidłowość, której przyczyną było zaniechanie działań wynikające z niewłaściwej interpretacji przepisów prawa, skutkowało niską skutecznością powrotów dzieci do rodzin biologicznych.

Ustalono, że plany pomocy uwzględniały zalecenia zawarte w diagnozach psychofizycznych oraz opiniach/orzeczeniach poradni psychologiczno-pedagogicznych. Analiza planów wykazała, iż uwzględniano w nich kwestię rozwoju pasji i zainteresowań dziecka (2 wychowanków

uczestniczyło w zajęciach strzelectwa sportowego, harcerstwie, boks 1 wychowanka również w zajęciach rękodzieła). Z uzyskanych informacji wynika, że Placówka przykłada dużą wagę do rozwoju pasji i zainteresowań wychowanków. Dzieci zachęcane są do uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez Młodzieżowy Ośrodek Kultury w Olsztynie.

Stwierdzono także, iż cele oraz działania, ujmowane w planach pomocy były zindywidualizowane, dostosowane do konkretnej sytuacji wychowanka oraz do jego potrzeb.

Ustalono, że Placówka dużą wagę przywiązywała też do utrzymywania przez wychowanków kontaktów z rodziną i osobami bliskimi. W każdym analizowanym przypadku w planach pomocy dziecku uwzględniono kwestię realizacji kontaktów z rodziną/osobami bliskimi. Kontakty te potwierdzały m.in. oświadczenia osób przejmujących opiekę nad dzieckiem (w których wskazywali, iż zapewnią wychowankowi bezpieczeństwo i odpowiednie warunki podczas urlopowania), korespondencja z sądem czy karty pobytu. Realizację działań ujętych w planach pomocy pracownicy Placówki dokumentowali też w dzienniku zajęć oraz zeszytach: dyżurów nocnych, wydawania leków, wyjść wychowanków oraz dokumentacji indywidualnej podopiecznych, prowadzonych przez wychowawców odpowiadających za proces wychowawczy dziecka, dokumentacji pedagoga i psychologa (m.in. kartach udziału w zajęciach dodatkowych i specjalistycznych, arkuszu badań i obserwacji).

▪ **prorowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Stosownie do § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia dla każdego dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej prowadzi się kartę udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, z opisem ich przebiegu, o ile dziecko tego wymaga.

Stwierdzono, iż dla dzieci uczęszczających na zajęcia specjalistyczne, w myśl powyższych przepisów, pedagog oraz psycholog prowadzili *Karty udziału w zajęciach specjalistycznych*, które zawierały datę, cele i rodzaj zajęć, opis ich przebiegu, uwagi wnioski i zalecenia oraz podpis **/akta kontroli str. 178-195/**.

Ponadto ustalono, że w myśl § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia, w Placówce dla każdego wychowanka, którego dokumentację analizowano, psycholog oraz pedagog prowadzili arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych **/akta kontroli str. 196-201/**.

Prowadzona przez psychologa i pedagoga dokumentacja uwzględniała działania podejmowane w ramach prowadzonej pracy z podopiecznymi Placówki w zakresie zaspokajania ich potrzeb oraz odzwierciedlała realizację działań Placówki w kontekście potrzeb specjalistycznych.

▪ **prorowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w Placówce prowadzi się kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co miesiąc. Stwierdzono, iż w Jednostce, każdemu z dzieci, których dokumentację badano, sporządzano karty pobytu, zawierające elementy, określone w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Ponadto wpisów w nich dokonywano terminowo, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami **/akta kontroli str. 202-206/**. Obszary, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia ujmowane były na odrębnych kartach, które zatytułowane były:

- *opis relacji dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku,*
- *opis funkcjonowania społecznego dziecka w placówce i poza nią, z uwzględnieniem, samowolnego opuszczania placówki,*

- *informacje o przebiegu kontaktów placówki ze szkołą, do której uczęszcza dziecko oraz jego nauki szkolnej,*
- *opis rozwoju dziecka ze szczególnym uwzględnieniem stanu emocjonalnego i samodzielności dziecka*
- *informacje o stanie zdrowia dziecka, w tym stanie zdrowia psychicznego,*
- *informacje o lekach podawanych dziecku,*
- *informacje o pobytach dziecka w szpitalu, w tym w szpitalu psychiatrycznym,*
- *informacje o szczególnych potrzebach dziecka i znaczących dla dziecka wydarzeniach,*
- *opis współpracy wychowawcy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym z asystentem rodziny,*
- *uwagi/inne...*

Analiza kart pobytu wykazała, że zawierane w nich obszernie informacje potwierdzały realizację działań ujętych w planach pomocy i były z nimi spójne. Zgodnie z art. 93 ust. 4 ustawy w.r.p., jednym z głównych zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej jest umożliwianie dziecku kontaktu z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej. Z uzyskanych ustnych informacji od Dyrektora wynika, że w Jednostce umożliwia się wychowankom systematyczny kontakt z rodziną i osobami bliskimi, którzy mogą ich odwiedzać w dni robocze oraz w weekendy, co potwierdziły dzieci podczas rozmów. Rodziny zachęcane są do kontaktu z dziećmi i odwiedzania ich w Placówce nawet codziennie. Decyzje w sprawie urlopowań wychowanków do ich rodzin biologicznych, na podstawie opinii Dyrektora podejmuje sąd. Przed urlopowaniem dzieci oraz w trakcie urlopowania środowisko rodziny wizytowane jest przez pracownika socjalnego. Ponadto dzieci mają możliwość rozmów telefonicznych oraz kontaktów za pośrednictwem aplikacji internetowych.

▪ **dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka**

W Placówce, zgodnie z zapisami art. 135 ustawy w.r.p., działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Przepisy art. 138 ust. 1 powyższej ustawy wskazują, iż zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Ustalono, iż w badanym okresie posiedzenia Zespołu odbywały się nie rzadziej niż co pół roku, tj.: 10 maja 2023 r., 7 listopada 2023 r., 7 maja 2024 r. i 5 listopada 2024 r. Analiza protokołów z posiedzeń Zespołu wykazała, iż dokonywano oceny w każdym z obszarów wskazanych w art. 136 ustawy w.r.p. **/akta kontroli str. 207-222/**. Podczas analizy przedłożonej dokumentacji tj. Protokołów i list obecności z posiedzeń Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka stwierdzono, że w dniu 7 listopada 2023 roku i 7 maja 2024, nie był obecny przedstawiciel ośrodka adopcyjnego, co jest niezgodnie z art. 137 ust. 1 ustawy w.r.p. Na zapytanie zespołu kontrolujących o przyczynę tego stanu rzeczy, Dyrektor kontrolowanej Jednostki przedstawił kopie zaproszeń wysyłanych do wszystkich osób/instytucji wymienionych w art. 137 ust. 1 ustawy w.r.p. Zespół kontrolujących przyjął wyjaśnienia Dyrektora analizując dokumentację potwierdzającą realizację ustawowego obowiązku, polegającego na zapewnieniu składu Zespołu zgodnie z art. 137 ust. 1 ustawy w.r.p. tj. kopie zaproszeń wysyłanych do: przedstawiciela organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, rodziców dziecka (a w przypadku rodziców pozbawionych praw rodzicielskich do opiekunów prawnych), przedstawicieli ośrodka adopcyjnego a także przedstawicieli instytucji wymienionych w art. 137 ust. 2 ustawy w.r.p. Kopie zaproszeń stanowią **akta kontroli str. 223-242/**.

Zgodnie z art. 4a ustawy wripz podmioty realizujące zadania wynikające z ww. ustawy, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, są obowiązane do jego wysłuchania, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają. Ustalono, że dokumentacja z posiedzeń Zespołu nie zawierała dowodu potwierdzającego wysłuchania dziecka w myśl art. 4a ustawy, sporządzonego na okoliczność dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka. Zapytana o wyjaśnienie powyższej nieprawidłowości Dyrektor Placówki oświadczyła, iż *„dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej, każdorazowo dziecko jest wysłuchane a jego zdanie uwzględnione przy modyfikacji planu. Nie było to jednak udokumentowane i dziecko nie potwierdzało tych treści podpisem. Zobowiązuje się do wprowadzenie dokumentu potwierdzającego zapoznanie dziecka z obszarem, który zostanie zmodyfikowany w planie na kolejny okres”* /akta kontroli str. 243/. Kontrolujący co prawda stwierdzili, że wszystkie sporządzane na kolejne pół roku plany pomocy dziecku każdorazowo były podpisywane przez wychowanków z adnotacją *„zgadzam się i akceptuję”*, jednakże nie można uznać tego za spełnienie obowiązku wynikającego z zapisów art. 4a ustawy wripz jest realizowany. Celem tego przepisu jest umożliwienie dziecku wypowiedzenia się co do swojej sytuacji osobistej (m.in. rodzinnej, prawnej, edukacyjnej), podejmowanych wobec dziecka istotnych decyzji co do kwestii, które będą przedmiotem rozważań i rozmów podczas posiedzenia zespołu dokonującego okresowej oceny sytuacji dziecka. Podczas tego wysłuchania dziecko powinno mieć możliwość zgłoszenia własnych sugestii, stanowiska, które w miarę możliwości winny być uwzględnione. Fakt dokonania takiego wysłuchania winien znaleźć odzwierciedlenie w dokumentacji Zespołu lub choćby w kartach pobytu dziecka.

Nadmienić należy, że nie wszystkie dzieci, z którymi zespół kontrolny rozmawiał stwierdziły, że są zapoznawane z wnioskami Zespołu. Dyrektorowi Placówki udzielono w tym zakresie szczegółowego instruktażu.

c) planowanie pracy z wychowankiem usamodzielnianym

Zapisy art. 145 ust. 2 ustawy wripz wskazują, że osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Natomiast stosownie do art. 145 ust. 4 ustawy wripz osoba usamodzielniana, wraz z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez nią pełnoletności, opracowuje indywidualny program usamodzielnienia (IPU).

Ustalono, że wychowankowie (pod poz. nr 3 i 9 w Wykazie dzieci) nie wskazali opiekuna usamodzielnienia w terminie, określonym w przepisach ustawy wripz, tj. co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności, przedstawiając pisemną zgodę tej osoby. Zapytana o przyczynę powyższego, Dyrektor kontrolowanej Jednostki podała: *Przyczyną nieterminowego wskazania opiekuna usamodzielnienia było niedopatrzenie ze strony wychowawcy prowadzącego proces opiekuńczo-wychowawczy oraz kierownika jednostki sprawującego nadzór nad właściwą realizacją zadań wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wychowawcy zostali pouczeni i zobowiązani do realizacji zapisu art. 145 ust. 2 zgodnie z terminem wskazanym w zapisie w/w Ustawy* /akta kontroli str. 244-245/. Nie stwierdzono skutków powyższej nieprawidłowości.

Na potwierdzenie, iż obowiązek ten, co do zasady jest realizowany właściwie, Dyrektor POW nr 2 przedłożyła kontrolującym IPU innego dziecka. W dokumentacji pełnoletniej wychowanki (poz. nr 12 w Wykazie dzieci), znajdowała się kserokopia IPU, który zgodnie z art. 145 ust. 4 ustawy wrispz został przekazany do zatwierdzenia kierownikowi powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie i usamodzielnienie. IPU został opracowany co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności i nie był modyfikowany.

2. Jakość opieki zapewnianej przez Placówkę w ocenie dzieci

W celu ustalenia opinii wychowanków odnośnie jakości opieki zapewnianej im przez Placówkę, w ramach czynności kontrolnych przeprowadzono w dniu 6 i 7 grudnia 2024 r. rozmowy z 7 wychowanków. Zespół inspektorów nie przeprowadził rozmowy z 1 wychowankiem, z uwagi na jego nieobecność w Placówce. Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią **akta kontroli str. 245-251.**

Wszyscy wychowankowie wskazali, w iż umożliwia im się kontakt z rodziną lub osobami bliskimi. Zapytani na czyją pomoc mogą liczyć wskazali, iż w rozwiązywaniu ich problemów w podejmowaniu działań, mogą liczyć na pomoc wszystkich wychowawców, psychologa i pedagoga. Wszyscy stwierdzili też, że ich potrzeby są zaspokajane, mają wszystko czego potrzebują, tj. odpowiednie ubranie, które sami wybierają, obuwie, kosmetyki, artykuły potrzebne do szkoły, dużo jedzenia, mają też zaspokojone potrzeby emocjonalne, pracownicy rozmawiają z nimi, interesują się ich sytuacją. 6 wychowanków wskazało, że w Placówce czują się bezpiecznie, a opiekę zapewnianą im w Placówce oceniali pozytywnie. Jedno z dzieci powiedziało, że *nie czuje się komfortowo ze względu na nerwową atmosferę, jaką wprowadza [tu wskazano stanowisko pracownika], wchodzi i od razu krzyczy*. Poproszona o wyjaśnienie powyższego Dyrektor kontrolowanej Jednostki podała: *„nie posiadam wiedzy na temat podnoszenia głosu przez panią [tu imię wychowawczyni], nigdy taka sytuacja przy mnie nie miała miejsca ani nigdy mi na ten temat dzieci nic nie zgłaszały. 13 sierpnia br. podczas spotkania z wychowankami, dotyczącego wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, punkt po punkcie omawiałam z dziećmi wszystkie sytuacje, które powinny ich zaniepokoić i które powinny/mają prawo zgłaszać – dzieci omawiały różne sytuacje ale również wtedy nie zgłaszały takiej sytuacji, dotyczącej podniesionego głosu, krzyków wpływających na pogorszenie atmosfery. W mojej ocenie pani [tu imię wychowawczyni] ma dość donośny głos o niskim tembrze, co można, być może, odebrać niewłaściwie. Zobowięzę panią [tu imię wychowawczyni] do porozmawiania z dziećmi na ten temat /akta kontroli str. 252/.* Kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Dyrektora, z uwagi na fakt, iż żadne z pozostałych dzieci rozmawiających z kontrolującymi nie zgłosiło podobnych uwag.

Na pytanie kontrolujących, czy w Placówce podejmowane są działania mające na celu realizację planu pomocy dziecku, wychowankowie udzielili odpowiedzi twierdzącej. Ponadto wszyscy wychowankowie powiedzieli, iż zapoznawani są z wnioskami zespołu do praw okresowej oceny sytuacji dziecka, znają swoją sytuację rodzinną i prawną, na ten temat rozmawiają z nimi wychowawcy oraz psycholog.

3. Pozostałe ustalenia

W dniu 10 grudnia 2024 r. zespół kontrolny przeprowadził oględziny pomieszczeń Placówki, a z dokonanych ustaleń sporządził protokół, stanowiący **akta kontroli str. 253-254.**

W toku oględzin stwierdzono, że Placówka znajduje się na 2 piętrze czterokondygnacyjnego budynku i składa się z:

- 3 pokoi mieszkalnych 3-osobowych, które są odpowiednio oświetlone, wyposażone w niezbędne meble, a ich powierzchnia umożliwia wychowankom swobodne funkcjonowanie oraz naukę,
- Salonu, stanowiącego miejsce spotkań i wypoczynku, wyposażonego w kanapy, regał z gramiami, książkami i materiałami plastycznymi oraz telewizor,
- kuchni z jadalnią (wyposażonej w meble oraz sprzęt AGD oraz stół z krzesłami), gdzie zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania, obróbki żywności oraz miejsce do wspólnego przygotowywania i spożywania posiłków,
- łazienki z prysznicami i umywalkami, wyposażonej w pralko-suszarkę, umożliwiającą korzystanie z niej w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny,
- hol z wieszakami na ubrania wierzchnie i szafkami na buty.

Podczas przeprowadzania oględzin Placówki, stwierdzono, że pokoje mieszkalne były urządzone zgodnie z gustem dzieci w nich zamieszkujących. Kontrolowana Jednostka spełniała zatem warunki lokalowe zgodne z obowiązującymi standardami, określonymi w § 18 ust. 3 pkt 1-5 rozporządzenia.

4. Uwagi i wnioski

Ustalono, iż indywidualna dokumentacja każdego dziecka prowadzona jest w sposób przejrzysty i czytelny przez wychowawcę kierującego jego procesem wychowawczym. Zawarte w niej informacje na temat prowadzonej pracy opiekuńczo-wychowawczej w większości wskazują, że Placówka realizowała działania opiekuńczo-wychowawcze, które co do zasady odpowiadały problemom zidentyfikowanym w opiniach, diagnozach psychofizycznych dzieci i opracowanym planom pomocy dzieciom. Dokumentacja czworga wychowanków, którą poddano analizie, pozwala stwierdzić, że wychowawcy, kierujący ich procesem opiekuńczo-wychowawczym, podejmowali działania mające na celu realizację planów pomocy dzieci.

5. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniem, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wrispz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

- 1. W diagnozie psychofizycznej dziecka, odpowiednio do jego wieku, rozwoju, doświadczeń uwzględniać wskazania dotyczące pracy z rodziną oraz przygotowania dziecka do usamodzielnienia, o czym mowa w § 14 ust. 4 i 5 rozporządzenia.**
- 2. Realizować obowiązek wynikający z art. 100 ust. 1 ustawy wrispz tj. plan pomocy dziecku sporządzać i realizować przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną.**
- 3. Realizować obowiązek wynikający z zapisów art. 145 ust. 2 ustawy wrispz, tj. zadbać, aby co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanka wskazał on osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawił pisemną zgodę tej osoby.**

4. Dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej realizować obowiązek wynikający z art. 4a ustawy w.r.p.z tj. wysłuchiwać dziecko, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają. Dokumentować realizację tego obowiązku.
5. Wdrożyć informacje i pouczenia przekazane w formie instruktażu w bieżącą pracę Jednostki.

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Izabela Chowańska - główny specjalista

Marzena Przybylska- główny specjalista